

Beantwoording is openbaar/~~niet openbaar~~ (doorhalen wat niet van toepassing is).

Naam en fractie: Hugo Bellaart, VVD
Datum indiening: 23 april 2019
Datum antwoord: 13 mei 2019
Onderwerp: Vervolg vragen PMD inzameling GAD

Inleiding

Op 19 maart zijn de vragen beantwoord van 1 februari jl. over PMD inzameling, toegespitst op de problemen met kunststof verpakkingsafval. De vragen kwamen op n.a.v. een presentatie van de GAD aan de gemeenteraad op 30 januari jl. Zoals gesteld is de Regio Gooi & Vechtstreek beleidsbepalende en de GAD uitvoerende instantie voor de deelnemende gemeenten. De directeur van de Regio Gooi & Vechtstreek is tevens directeur van de GAD.

Een aantal vragen bleek bij nader inzien niet beantwoord, terwijl de antwoorden ook nieuwe vragen opwierpen. De vervolgvragen sluiten gemakshalve aan bij de nummering van de oorspronkelijke vragen.

Vraag 1

In het overzicht van de aanvoer naar Rotterdam vinden we gewichten en % uitgesplitst. Daaruit blijkt bijvoorbeeld dat 31% van de PMD ondefinieerbaar residu betreft en dat 55% van de PMD bestaat uit diverse kunststoffen. Beide staan op gespannen voet met de claim dat 70% van het PMD wordt gerecycled.

- a. Kunt u ook een indicatie geven van het % van de onderscheiden kunststoffen en de andere materialen van PMD (zoals oorspronkelijk gevraagd met 'recyclebaarheid') dat weer daadwerkelijk tot een ander product wordt verwerkt?

Antwoord

De uitgesorteerde hoeveelheden materialen voldoen aan vastgestelde criteria zodat deze grondstoffen volledig hergebruikt kunnen worden. Het is niet uitgesloten dat bij de toepassing van deze grondstoffen voor het maken van nieuwe producten er tijdens het productieproces uitval is van nieuwe danwel gerecyclede grondstoffen. Het is niet aan te geven hoeveel dat is want dit is mede afhankelijk van het betreffende productieproces bij de betreffende producent.

- b. Vormt de beantwoording aanleiding de gecommuniceerde recyclebaarheid (bedoeld wordt: het deel van het afval dat daadwerkelijk weer in een ander product wordt verwerkt) van PMD van 70% - zoals in de presentatie op 30 januari jl. - naar beneden bij te stellen?

Antwoord

De hoeveelheid uitgesorteerde grondstoffen uit de PMD-fractie is opgeteld 69% en dit is inderdaad lager dan 70%.

Vraag 2

De vergoeding van het Afvalfonds bedroeg in 2017 €1.5 mln en de kosten van inzameling bij de bron naar schatting €700.000. Sinds de inzameling bij de bron is een groei geconstateerd van + 370 %, begrepen we uit de presentatie. Mogen we uitgaan van een opbrengst uit het Afvalfonds van €5-6 mln, of kan die extrapolatie niet zondermeer worden gedaan?

Antwoord

Nee dit kan niet zomaar geëxtrapoleerd worden. Deze groei betrof de toename over een korte periode in een deel van het gebied die deels (laagbouw) van een nieuw inzamelsysteem was voorzien.

In de toelichting op de vraag naar de kosten voor de PMD inzameling werden de extra ritten belicht die gemoeid zijn met de inzameling bij de huishoudens. Er zijn natuurlijk nog veel meer méérkosten gemoeid met PMD inzameling i.p.v. het PMD onderdeel te laten van het restafval.

- a. Betrof de €700.000 Gooise Meren of het gehele verzorgingsgebied?

Antwoord

Dit betreft een inschatting voor het hele verzorgingsgebied.

- b. Kunt u een schatting geven van de (overige) kosten gemoeid met de aparte inzameling (te denken valt aan aparte loodsden, extra mensenwerk, voorzieningen voor opslag en verder transport, klike's, aparte aanlevering en transport van de GAD naar Suez) voor de aparte inzameling van PMD?

Antwoord

Deze gegevens kunnen niet zomaar gedestilleerd worden uit de begroting. De kosten en opbrengsten van de PMD-inzameling worden verantwoord in de jaarrekening van de Regio Gooi & Vechtstreek.

Vraag 3

De beantwoording bevatte nog geen antwoord op de vraag naar het gewicht van recyclebaar kunststof van de GAD waarvoor vergoeding was verkregen. De totale vergoeding voor PMD (dus inclusief metaal en drankverpakkingen) was echter – zo lazzen we in de beantwoording van vraag 2 - €1.5 mln.

- a. Hoeveel ton van het kunststof afval bleek recyclebaar, waarvoor vergoeding was verkregen?

Antwoord

De Nedvang-vergoeding in 2017 bedroeg afgerond €1,5 mln en is opgebouwd uit een deel (afgerond) € 1,4 mln voor kunststofverpakkingen (1700 ton) en een deel (afgerond) € 0,1 mln voor drinkpakken (240 ton).

In 2018 was dit afgerond € 2,0 mln voor kunststofverpakkingen (2500 ton) en € 0,1 mln voor drinkpakken (230 ton).

Vraag 4

In de beantwoording van 4a wordt gewezen op een primaire verantwoordelijkheid voor de verpakkingindustrie voor het afvalbeheer en dat gemeenten een faciliterende rol hebben. Voorts wordt erop gewezen dat de GAD niet verantwoordelijk is voor de afzetkanalen van Suez.

- a. Hoe verhoudt die opstelling zich tot de vraag en beantwoording van vraag 8? Wat is de betekenis van 'regie over sorteren en vermarkten'?

Antwoord

Voordat de 'regie' overging naar de gemeenten verzorgde Nedvang zelf dat het materiaal gesorteerd en vermarkt werd. Vanaf 1 januari 2015 zorgen de gemeenten / GAD ook voor het sorteren en vermarkten van kunststofverpakkingsafval. Deze verantwoordelijkheid is dus inderdaad overgegaan naar de gemeenten / GAD. Hiervoor is er samen met andere afvalbedrijven een contract afgesloten met Suez en hiermee invulling aan deze regie gebaseerd op hetgeen in de raamovereenkomst is beschreven. Nedvang monitort de sorteerder regelmatig daarop. Dit wil niet zeggen dat de GAD zich niet verantwoordelijk voelt voor vervolgstappen in de keten.

In de beantwoording wordt verder gewezen op de voorwaarde dat huishoudelijk afval in Europa wordt verwerkt. De Wet Milieubeheer (titel 10.4) geeft echter aan dat huishoudelijk afval na inzamelen als bedrijfsafval wordt beschouwd.

- b. (Hoe) wordt huishoudelijk afval na sortering wel of niet door sorteerders onderscheiden als oorspronkelijk huishoudelijk afval?

Antwoord

De omschrijving dat huishoudelijk afval na inzamelen bedrijfsafval kunnen wij niet plaatsen. Huishoudelijk afval wordt ingezameld volgens de wet Milieubeheer. Daarnaast zorgt de GAD dat het ingezamelde afval wordt verwerkt. In het geval van pmd wordt dit gesorteerd door Suez in Rotterdam en wordt het uitgesorteerde huishoudelijke afval doorverkocht aan verwerkers die de grondstoffen verwerken tot nieuwe producten. Vanaf dat moment praten we niet meer over huishoudelijk afval maar over grondstoffen afkomstig uit huishoudelijk afval of bedrijfsafval die voldoen aan bepaald normen. Het verschil tussen bedrijfsafval en huishoudelijk afval houdt hier op te bestaan. Het PMD uit Gooi en Vechtstreek wordt bij Suez in Rotterdam gesorteerd. Hier wordt alleen PMD vanuit huishoudens gesorteerd. Suez onderzoekt i.s.m. met Nedvang om op termijn ook bedrijfsmatige PMD te gaan sorteren in Rotterdam. Suez sorteert nu elders haar bedrijfsmatige PMD. Dit houden ze apart van het PMD van huishoudens. Dus deze vraag speelt (nu nog) niet bij ons.

Uit de beantwoording van vraag 4b maak ik op dat de GAD het zicht kwijtraakt zodra het afval bij sorteerder Suez belandt.

- c. Als dat correct is, hoe verhoudt die praktijk zich tot de verplichting van gemeenten – sinds 2015 - regie te houden (vraag 8)?

Antwoord

Zie 4a en 4b, navraag bij Suez over waar de uitgesorteerde materialen heengaan, levert de volgende reactie van Suez op:

"Hierbij kan ik u informeren dat de betreffende kunststof recyclingstromen door ons worden aangeleverd bij erkende recyclers in Europa. In opdracht van Stichting Afvalfonds Verpakkingen wordt hierop toegezien door Stichting Nedvang en vindt er hierover periodiek rapportage plaats aan de Rijksoverheid. Ook ziet de Rijksoverheid (i.c. de Inspectie Leefomgeving en Transport) er nauwgezet op toe dat er bij grensoverschrijdend transport gewerkt wordt conform Europese en nationale regelgeving.

Uit het door u aan ons aangeleverde kunststof verpakkingsafval uit huishoudens sorteren wij - conform Raamovereenkomst Verpakkingen 2012-2022 - in diverse deelstromen kunststof. Vijf van deze stromen worden door deels recyclingbedrijven in Nederland en Duitsland verwerkt tot recyclelaat dat ingezet wordt voor nieuwe kunststof recycling-producten. De mix kunststofstroom worden door Duitse recyclingbedrijven verwerkt, omdat er voor die specifieke stromen (nog) geen recyclingcapaciteit beschikbaar is in Nederland. Van deze recyclingbedrijven ontvangt SUEZ ook periodiek een verklaring dat de door ons aangeleverde kunststofstromen daar zijn gerecycled.

Op bijgevoegd overzicht zijn de 6 deelstromen weergegeven, met daarbij een indicatie van de actuele recyclingbedrijven aan welke wij de kunststofstromen leveren ter recycling. Volledigheidshalve wil ik daarbij aangeven dat dit bedrijven betreft die - conform de Raamovereenkomst - zijn gecertificeerd."

Citaat brief Suez 10 april 2019

Vraag 5

Uit de beantwoording maak ik op de business case zonder de vergoeding van €756 / ton recyclebaar kunststof niet rendabel is. Vanuit milieu oogpunt wordt gesuggereerd dat inzameling toch kan lonen als er voldoende verwerkingsmogelijkheden zijn.

- a. Bij wat we nu weten over hergebruik van kunststofafval in andere producten uit PMD van naar schatting 15-20%, zou het de GAD dan nog steeds besluiten tot inzameling?

Antwoord

De GAD heeft in de Regio Gooi & Vechtstreek de taak om invulling te geven aan hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer inzake afvalstoffen, voor zover deze aan gemeenten is opgedragen. Het bestuur van de Regio / gemeenten bepalen de wijze waarop zij dat doet. Wij zien diverse veranderingen in de hele keten op het gebied van preventie, product/materiaal ontwikkeling, sortering, toepassing van materialen tot producten, waar de gescheiden inzameling van PMD mede aan de basis van goede en noodzakelijke ontwikkelingen heeft gestaan. Op basis van deze ontwikkelingen zouden we niet zondermeer adviseren om niet over te gaan op bronscheiding van PMD.

Als we het beleid van inzameling en recycling (papier, glas, etc.) van de afgelopen 20-30 jaar overzien dan zou je verwachten dat de afvalstoffenheffing (of de kosten voor afvalverwerking) gestaag gedaald zou zijn, omdat steeds meer van het afval hoegenaamd hergebruikt kan worden als grondstof, terwijl het vroeger als restafval werd verbrand.

- b. Is er sprake van afnemende kosten over deze langere periode, en zo nee, waarom niet?

Antwoord

De afgelopen 20-30 jaar heeft de GAD dankzij de gescheiden inzameling van grondstoffen diverse aantoonbare kostenbesparingen gerealiseerd. De totale begrote kosten van de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval laat de afgelopen 4 jaar een nagenoeg gelijkblijvende / licht dalende trend zien.

Vraag 6

Het Uitvoerings- en Monitoringsprotocol is mij bekend, maar de vraag was gericht op beter te begrijpen wie in de praktijk bepalend is.

- a. Welke organisatie beoordeelt in de praktijk of een ton kunststof afval (recyclebaar is en derhalve) in aanmerking komt voor vergoeding vanuit het Afvalfonds, of dat het betreffende kunststofafval zich kwalificeert voor de negatieve vergoeding, te weten de kosten voor verbranding van €150-200 per ton of verhandeling/verschepping?

Antwoord

Suez sorteert de PMD volgens de afspraken die met hen gemaakt zijn en de eisen die daaraan gesteld zijn in de raamovereenkomst. Deze afspraken worden op verschillende manieren zoals eerder al beantwoord gecontroleerd.

Vraag 7

De Monitoringsrapportage van het Afvalfonds rapporteert over het gewicht aan kunststof afval dat in verbrandingsovens terecht komt. Daaruit valt af te leiden dat het merendeel van het niet recyclebare plastic wordt verhandeld. De beantwoording geeft aan dat de GAD daar verder geen zicht op heeft.

Indachtig de Wet Milieubeheer Titel 10.4 is de verwachting dat er geen onderscheid is tussen kunststofafval van bedrijven of huishoudens, ondanks dat daar wel afspraken over bestaan (in het bijzonder dat huishoudelijk afval alleen verwerkt zou worden in Europa). Geen aanvullende vragen.

Vraag 8

Wat is er sinds 2015 veranderd in het beleid (Regio Gooi & Vechtstreek) of de uitvoering (GAD) toen de verantwoordelijkheid voor de regie over sorteren en vermarkten bij de gemeenten is terechtgekomen?

Antwoord

Het huidige afvalbeleid is beschreven in het Uitvoeringsplan huishoudelijk afval 2015-2020 welke is vastgesteld en nu het kader vormt voor de uitvoering. Dit vigerende uitvoeringskader is uitgewerkt in de Afvalstoffenverordening Regio Gooi en Vechtstreek 2017. Na overname van de regierol van Nedvang heeft de GAD actief de samenwerking gezocht met een aantal partners om zo adequaat invulling te geven aan deze regierol. Hierover is regelmatig via de reguliere kanalen over gecommuniceerd. Ingezet is vooral op een doelmatige en efficiënte sortering en vermarkting van de ingezamelde PMD waarbij de nadruk lag op het veiligstellen van de beperkt beschikbare sorteercapaciteit in Nederland.